

การเล่นพนันในกลุ่มผู้สูงอายุ จุดเริ่มต้น สถานการณ์ และผลกระทบ

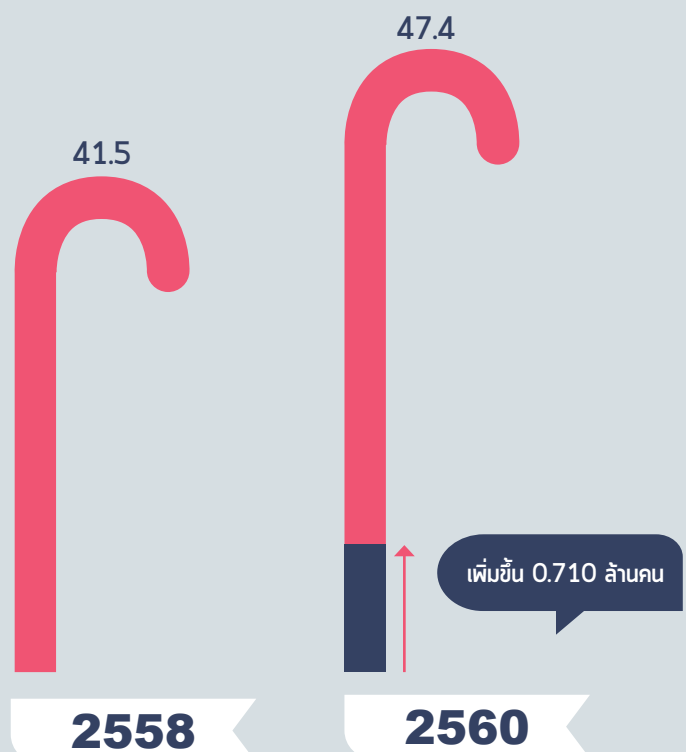
การพนันเป็นสิ่งที่แพร่หลายในสังคมไทยมาอย่างยาวนาน ผลจากการสำรวจ สถานการณ์ พฤติกรรม และผลกระทบการพนันในประเทศไทย ปี 2560 โดย ศูนย์วิจัยเพื่อการพัฒนาสังคมและธุรกิจ ด้วยระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้น (Multi-stage cluster sampling) ประชากรไทยที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป ใน 25 จังหวัดทั่วประเทศ จำนวน 7,008 ตัวอย่าง ระหว่างวันที่ 15 กันยายน ถึง 12 ตุลาคม 2560 พบว่าประมาณ 3 ใน 4 มีประสบการณ์เคยเล่น การพนัน และในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ร้อยละ 54.6 หรือประมาณการเท่ากับประชากร 28.930 ล้านคน ยังคงเล่นการพนันอยู่

“ผู้สูงอายุ” เป็นกลุ่มที่มีจำนวนผู้เล่นพนันในช่วงที่ผ่านมาค่อนข้างสูง และมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ในรอบ 2 ปีล่าสุด โดยผลการศึกษาสถานการณ์ พฤติกรรม และผลกระทบการพนันในประเทศไทย ปี 2558 ของ ศูนย์วิจัยเพื่อการพัฒนาสังคมและธุรกิจ พบว่ามีกลุ่มผู้สูงอายุ 3.388 ล้านคนที่เล่นพนัน ในรอบปีที่ทำการสำรวจ 1 ขณะที่ผลการสำรวจในปี 2560 โดยหน่วยงานเดียวกัน พบตัวเลขผู้สูงอายุ ที่เล่นพนันเพิ่มขึ้นเป็น 4.098 ล้านคน หรือเพิ่มขึ้นประมาณ 0.710 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 20.9 ภายในช่วงเวลาเพียง 2 ปี (แผนภาพที่ 1)

แผนภาพที่ 1

หน่วย : ร้อยละ

ค่าประมาณการจำนวนของประชาชน อายุ 60 ปีขึ้นไป ที่เล่นพนันในปี 2560

1

จุดเริ่มต้นในการเล่นพนันของกลุ่มผู้สูงอายุ

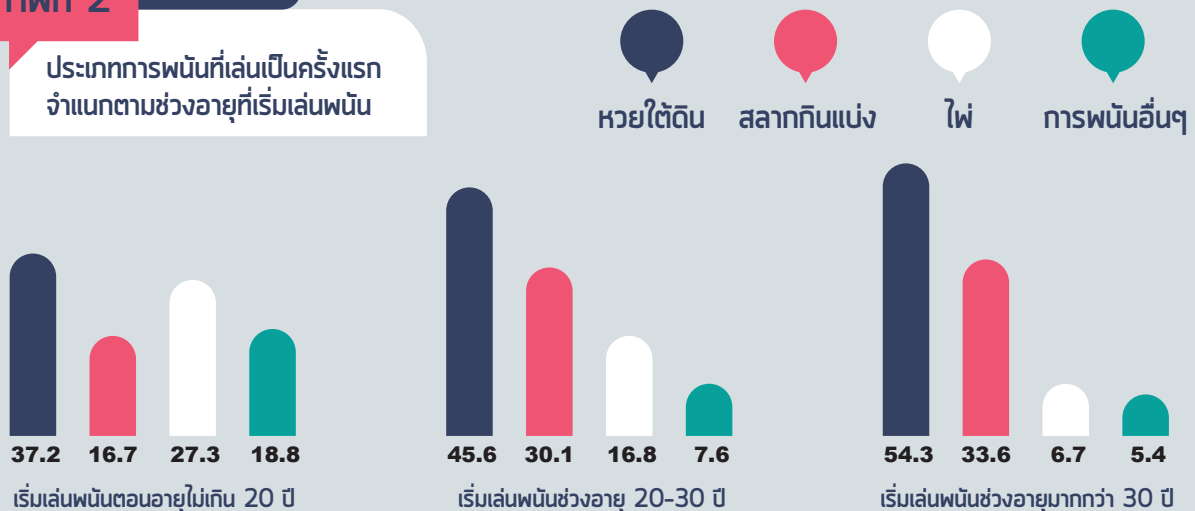
“หวยใต้ดิน” จุดเริ่มต้นสำคัญของการเล่นพนันในกลุ่มผู้สูงอายุ

ผลจากการสำรวจล่าสุดในปี 2560 พบว่า “นักพนันสูงอายุ” ส่วนใหญ่หรือเกินกว่าร้อยละ 70 เริ่มเล่นพนันครั้งแรกในช่วงอายุไม่เกิน 30 ปี เมื่อพิจารณาการพนันที่เล่นเป็นครั้งแรกโดยเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มที่เริ่มเล่นพนันตั้งแต่อายุไม่เกิน 20 ปี กลุ่มที่เริ่มเล่นในช่วงอายุระหว่าง 21-30 ปี และกลุ่มที่เริ่มเล่นพนันหลังอายุ 30 ปี พบว่า ทุกกลุ่มเริ่มต้นจากการเล่นพนันหวยใต้ดินมากกว่าการพนันประเภทอื่น แต่น่าสังเกตว่า กลุ่มที่เริ่มเล่นตั้งแต่อายุไม่เกิน 20 ปี มีจุดเริ่มต้นจากการเล่นพนันหลากหลายประเภท โดยเฉพาะไพ่ ที่พบว่ามีสัดส่วนค่อนข้างสูง ส่วนกลุ่มที่เริ่มต้นเล่นพนันในช่วงอายุ 21-30 ปี และมากกว่า 30 ปี เริ่มเล่นพนันจากหวยใต้ดินและสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นหลัก ไม่หลากหลายเท่ากับกลุ่มที่เริ่มเล่นพนันที่อายุไม่เกิน 20 ปี (แผนภาพที่ 2)

แผนภาพที่ 2

หน่วย : ร้อยละ

ประเภทการพนันที่เล่นเป็นครั้งแรก
จำแนกตามช่วงอายุที่เริ่มเล่นพนัน

เหตุผลสำคัญในการเล่นพนันครั้งแรก คือ “ชอบการเสี่ยงโชค/อยากลอง” และ “อยากได้เงิน”

เมื่อสอบถามถึงมูลเหตุจูงใจที่ทำให้นักพนันสูงอายุเริ่มเล่นพนันครั้งแรก พบว่า มีเหตุผลสำคัญ 2 ประการที่นำไปสู่จุดเริ่มต้นของการเล่นพนัน คือ 1) การเสี่ยงโชค/อยากลอง คิดเป็นน้ำหนักร้อยละ 26.4 และ 2) อยากได้เงิน คิดเป็นน้ำหนักร้อยละ 21.7 หากจำแนกเหตุผลทั้งหมดที่สำรวจเป็น 2 กลุ่ม คือ เหตุผลที่เกี่ยวกับความชอบหรือบุคลิกภาพส่วนบุคคล กับ เหตุผลด้านสภาพแวดล้อม จะพบว่าความชอบหรือบุคลิกภาพส่วนบุคคลมีน้ำหนักต่อการเริ่มเล่นพนันถึงร้อยละ 67.6 มากกว่าสภาพแวดล้อมซึ่งมีน้ำหนักต่ำกว่า คือร้อยละ 32.4 (ตารางที่ 1)

นอกจากนี้ หากพิจารณาโดยจำแนกตามประเภทการพนันที่เล่นเป็นครั้งแรก พบข้อมูลที่น่าสนใจว่า อิทธิพลจากสภาพแวดล้อม มีผลต่อการเริ่มเล่นไพ่เป็นการพนันประเภทแรกมากกว่า การเริ่มต้นด้วย หวยใต้ดินและสลากกินแบ่งรัฐบาล (แผนภาพที่ 3)

ตารางที่ 1

หน่วย : คำร้อยละต่อนัก (n = 832)

การจัดอันดับเหตุผลของการเล่นพนันครั้งแรก

	ลำดับ	เหตุผลที่เล่นการพนันครั้งแรก	ร้อยละ
เหตุผลด้านความชอบ หรือบุคลิกภาพ ส่วนบุคคล	1	เป็นการเสี่ยงโชค/ อยากรอง	26.4
	2	อยากได้เงิน	21.7
	3	เพื่อความตื่นเต้นและเพลิดเพลิน	13.2
	4	คิดว่าจะมีโอกาสชนะมาก	6.3
		รวมเหตุผลด้านความชอบหรือบุคลิกภาพส่วนบุคคล	67.6
เหตุผลด้าน สภาพแวดล้อม	5	เล่นตามคนใกล้ชิด	11.4
	6	มีคนชักชวน	10.7
	7	มีแหล่งที่เล่นอยู่ใกล้ๆ	6.9
	8	เห็นการโฆษณาผ่านสื่อ	3.3
	9	อื่นๆ อาทิ ช่วยอุดหนุนคนพิการ/ คนแก่ ฝันเห็นเลข ว่างงาน	0.1
		รวมเหตุผลด้านสภาพแวดล้อม	32.4
		รวมทั้งสิ้น	100.0

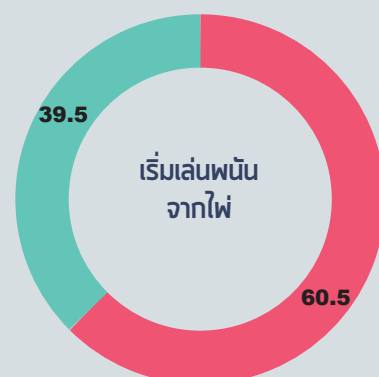
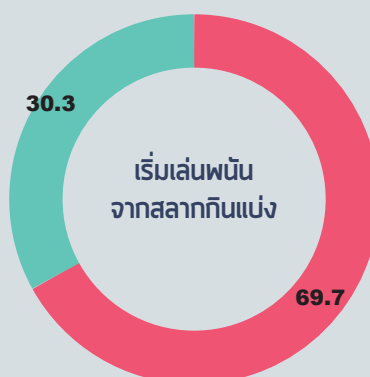
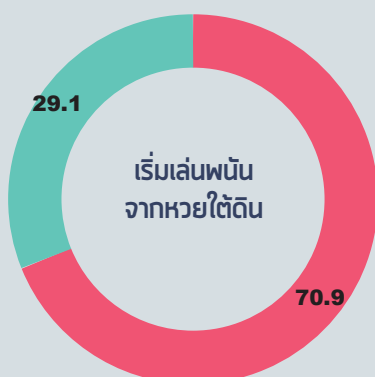
แผนภาพที่ 3

หน่วย : ร้อยละ

เหตุผลของการเล่นพนันครั้งแรก จำแนกตาม
ประเภทการพนันที่เล่น 3 ประเภทครั้งแรก

● เหตุผลจากความชอบส่วนบุคคล

● เหตุผลจากสภาพแวดล้อม

2

สถานการณ์การเล่นพนัน ในปี 2560 ของกลุ่มผู้สูงอายุ

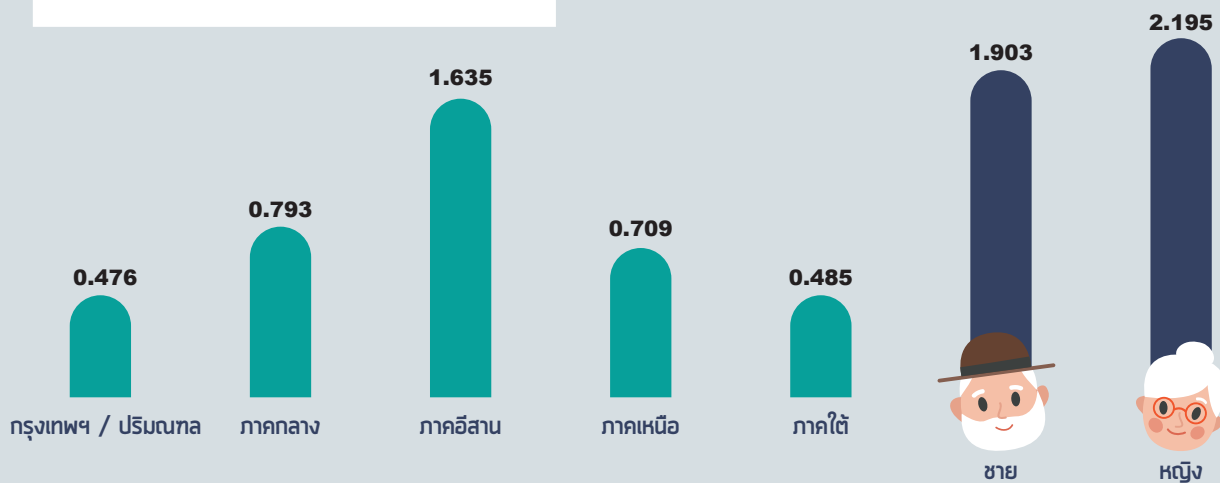
ผู้สูงอายุกว่า 4.098 ล้านคนเล่นพนันในปี 2560

ในปี 2560 ประเมินการได้ว่ามีผู้สูงอายุมากกว่า 4 ล้านคนเล่นพนัน โดยในพื้นที่ภาคตะวันออก เฉียงเหนือมีนักพนันสูงอายุอยู่มากที่สุด ประมาณ 1.63 ล้านคน รองลงมาคือ ภาคกลาง 7.93 แสนคน ภาคเหนือ 7.09 แสนคน ส่วนภาคใต้ และกรุงเทพฯ ปริมณฑล มีจำนวนนักพนันสูงอายุไม่ต่างกันมาก คือ 4.85 แสนคน และ 4.76 แสนคน ตามลำดับ เมื่อจำแนกข้อมูลตามเพศจะพบว่าเป็นนักพนันสูงอายุเพศหญิงมากกว่าเพศชายประมาณ 3 แสนคน (แผนภาพที่ 4)

แผนภาพที่ 4

หน่วย : ล้านคน

ค่าการประมาณการจำนวนของประชาชน
อายุ 60 ปีขึ้นไป ที่เล่นพนันจำแนกตามพื้นที่
และเพศ ในปี 2560

สลากกินแบ่งรัฐบาล และ หวยใต้ดิน การพนันยอดนิยมในกลุ่มนักพนันสูงอายุ

นักพนันสูงอายุเล่นพนันเฉลี่ยคนละ 2 ประเภท โดยการพนันที่นิยมมากที่สุดคือ สลากกินแบ่งรัฐบาล มีจำนวนผู้เล่นพนัน 3.07 ล้านคน รองลงมาคือ หวยใต้ดิน 2.56 ล้านคน ส่วนการพนันประเภทอื่น มีจำนวนผู้เล่นพนันน้อยกว่า 2 ประเภทแรกอย่างชัดเจน เมื่อจำแนกข้อมูลตามเพศ จะพบว่า การพนันยอดนิยมทั้ง 2 ประเภทข้างต้น มีจำนวนนักพนันสูงอายุที่เป็นเพศหญิงเล่นพนันมากกว่าเพศชาย ในขณะที่ นักพนันสูงอายุเพศชายจะเล่นพนันวัวชน/ตีไก่/ก๊ตปลา และมวยหรือมวยคู่ มากกว่าเพศหญิงค่อนข้างชัดเจน (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2

หน่วย : คน

ค่าประมาณการจำนวนนักพนันสูงวัย
ที่เล่นพนันแต่ละประเภท ในปี 2560
จำแนกตามเพศ

ลำดับ	ประเภทการพนันที่เล่น ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา	ค่าประมาณการจำนวนผู้เล่นพนัน		
		ชาย	หญิง	รวม
1	สลากกินแบ่งรัฐบาล	1,471,660	1,598,763	3,070,423
2	หวยใต้ดิน	1,158,427	1,404,543	2,562,970
3	ไพ่	169,394	169,296	338,690
4	วัวชน/ ตีไก่/ กัดปลา	231,928	7,659	239,587
5	มวยหรือมวยตู้	131,090	15,018	146,108
6	หวยหุ้น	59,491	90,698	150,189
7	พนันทายผลฟุตบอล	88,257	61,792	150,049
8	ไฮโล/ โปป๋น/ กำถั่ว/ ถั่วแยก/ น้ำเต้าปูปลา	93,477	46,604	140,081
9	จับยี่กี/ หวยปิงปอง	31,485	15,168	46,653
10	บิงโก	30,905	3,112	34,017
11	อื่นๆ อาทิ ปันแปะ สนุกเกอร์ ล้อต๊อก ลูกแก้ว	15,543	22,677	38,220
เฉลี่ยเล่นพนัน		2 ประเภท	2 ประเภท	2 ประเภท

3

ผลกระทบจากการเล่นพนัน ในปี 2560 ของกลุ่มผู้สูงอายุ

นักพนันสูงอายุเกือบ 7 แสนคน ติดการพนัน

ในจำนวนนักพนันสูงอายุประมาณ 4 ล้านคนที่เล่นการพนันในปี 2560 มีถึงเกือบ 7 แสนคนที่ยอมรับว่าตนเองติดพนัน และจำนวนใกล้เคียงกันยังไม่แน่ใจว่าตนเองติดพนันหรือไม่ ขณะเดียวกันเมื่อจำแนกตามเพศพบว่านักพนันสูงอายุที่ยอมรับว่าตนติดการพนันเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง (แผนภาพที่ 5)

แผนภาพที่ 5

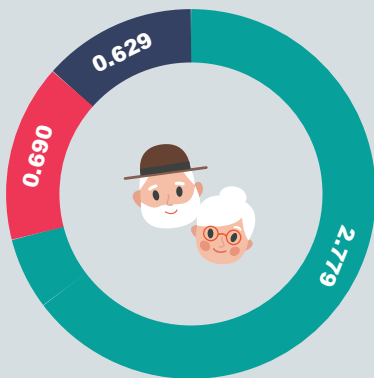
หน่วย : ล้านคน

ค่าประมาณการนักพนันสูงอายุที่ติดพนัน
จำแนกตามเพศ

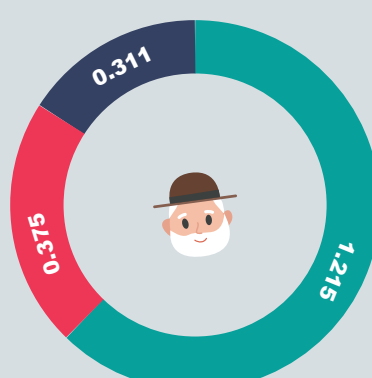
ไม่ติด

ติด

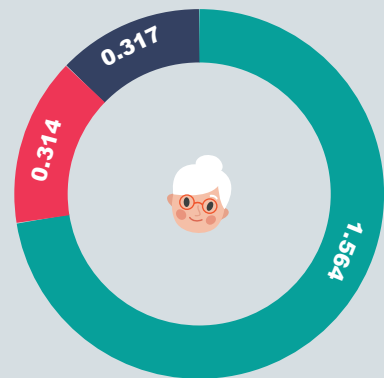
ไม่แน่ใจ

ภาพรวม

นักพนันสูงอายุชาย

นักพนันสูงอายุหญิง

นักพนันสูงอายุเกือบ 1.5 แสนคน มีหนี้สินจากการเล่นพนัน เฉลี่ยต่อหัว 1 หมื่นบาท

ปัญหาสำคัญประการหนึ่งที่อยู่คู่กับการเล่นพนันคือ หนี้สิน การสำรวจในปี 2560 พบว่ามีนักพนันสูงอายุถึง 1.47 แสนคน ที่มีหนี้สินจากการเล่นพนันในปี 2560 ซึ่งผลประมาณการจำนวนหนี้พนันในกลุ่มนักพนันสูงวัยมียอดรวมสูงถึงกว่า 1.5 พันล้านบาท และหนี้สินเฉลี่ยต่อหัวอยู่ที่ประมาณ 10,377 บาท (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3

ค่าประมาณการจำนวนนักพนันสูงวัยที่มีหนี้สิน
และจำนวนหนี้สินจากการเล่นพนัน

จำนวนนักพนันสูงวัยที่มีหนี้สิน จากการเล่นพนันในปี 2560	147,643 คน
หนี้สินจากการเล่นพนันในปี 2560	1,532,104,166 บาท
เฉลี่ย 10,377 บาท (ต่ำสุด 500 บาท -- สูงสุด 90,000 บาท)	

เกือบ 1 ใน 5 ของนักพนันสูงวัย ได้รับผลกระทบเชิงลบจากการเล่นพนัน

นอกจากปัญหาการติดพนัน และหนี้สิน นักพนันสูงวัยร้อยละ 18.9 หรือประมาณ 7.76 แสนคน ยังระบุว่า ตนเองได้รับผลกระทบเชิงลบจากการเล่นพนันในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ซึ่งผลกระทบสำคัญที่พบมากที่สุด 3 อันดับแรก ประกอบด้วย ปัญหาความเครียด ร้อยละ 48.0 ขาดเงินใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ร้อยละ 41.2 และมีปากเสียงทะเลาะกับคนในครอบครัว ร้อยละ 29.4 (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4

หน่วย : ร้อยละ

สัดส่วนผลกระทบเชิงลบจากการเล่นพนัน

ผลกระทบเชิงลบ จากการเล่นพนัน	ร้อยละ
มีปัญหาความเครียด	48.0
ขาดเงินใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน	41.2
มีปากเสียงทะเลาะ กับคนในครอบครัว	29.4
เป็นหนี้	15.7
สุขภาพเสื่อมโทรม	15.7
เสียเวลาทำงาน	14.7
เสื่อมเสียชื่อเสียง	3.9

บทสรุป

“นักพนันสูงวัย” ในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา มีแนวโน้มเพิ่มจำนวนขึ้น และที่น่ากังวลใจก็คือ มีนักพนันสูงวัยจำนวนไม่น้อยที่อาจจะกำลังเป็นผู้ที่ติดการพนัน ข้อมูลจากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าการพนันสร้างปัญหาได้ ไม่เว้นแม้แต่กับผู้สูงวัย ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีประสบการณ์ชีวิตมาก ปัญหาจากการพนันมีตั้งแต่เรื่องสุขภาพจิต ความเครียด ภาวะกดดันที่เกิดจากหนี้สินและความขัดสนทางการเงิน ปัญหาความสัมพันธ์กับคนในครอบครัว สุขภาพกายที่เสื่อมโทรมลง ฯลฯ

หลายคนอาจคาดไม่ถึงกับปัญหาที่เกิดจากการเล่นพนันของกลุ่มผู้สูงวัย และเมื่อเกิดขึ้นกับกลุ่มผู้สูงวัยปัญหาจะยิ่งทวีความรุนแรง ที่สำคัญ ผู้สูงวัยมีแนวโน้มจะตกเป็นเหยื่อของการพนันได้ง่าย เนื่องจากเป็นช่วงวัยที่มีเวลาว่าง มีความเหงา แต่ละคนจะมีเงินเก็บที่สะสมไว้ตั้งแต่วัยทำงาน ทำให้มีแนวโน้มที่จะถูกชักจูงเข้าสู่การพนันได้ง่าย และหากเล่นพนันจนกระทั่งเกิดผลกระทบต่างๆ ตามมา ปัญหาจะหนักหน่วง เพราะเป็นวัยที่ไม่ได้ทำงานแล้วหรือมีรายได้จำกัด หรือหากสุขภาพเสื่อมโทรมลงก็ยากที่จะฟื้นฟูรักษา จึงอาจกล่าวได้ว่า ผู้สูงวัยเป็นกลุ่มเปราะบางต่อปัญหาที่เกิดจากการพนัน จำเป็นอย่างยิ่งที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องตระหนักถึงปัญหาที่กำลังเกิดขึ้น และเร่งหามาตรการเข้ามาดูแลก่อนที่จะการพนันจะทำลายชีวิตบั้นปลายของผู้สูงวัยไทยไปมากกว่านี้

รายการอ้างอิง

- 1 ศูนย์วิจัยเพื่อการพัฒนาสังคมและธุรกิจ. (2558). การศึกษาสถานการณ์ พฤติกรรม และผลกระทบการพนันในประเทศไทย ประจำปี 2558. กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน.
- 2 ศูนย์วิจัยเพื่อการพัฒนาสังคมและธุรกิจ. (2560). การศึกษาสถานการณ์ พฤติกรรม และผลกระทบการพนันในประเทศไทย ประจำปี 2560. กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน.

จัดทำโดย
สถานที่ติดต่อ

โทรศัพท์ / โทรสาร

สืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่

ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน
ห้อง 518 คณะเศรษฐศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
02-218-6299
e-mail:thaicgs@gmail.com
www.gamblingstudy-th.org